

Samenvatting

Hoewel er een grote en groeiende hoeveelheid rechtseconomische literatuur beschikbaar is over regels betreffende proceskosten en de effecten daarvan op het gedrag en de beslissingen van de procespartijen, heeft deze literatuur zich vooral toegespitst op de analyse van de Engelse regel en de Amerikaanse regel en verzuimd het belang van andere regels te onderkennen. De algemene doelstelling van deze dissertatie is om traditionele modellen van civiele procesvoering toe te passen en te verfijnen in een poging de kenmerken en effecten van een ander type regel voor kostenafwenteling op het rechtsproces te beschrijven: One-way fee-shifting. Onder deze regel kan een van de partijen (de bevoordeelde partij) haar proceskosten in een rechtszaak op de andere partij afwentelen, terwijl dit voor die andere partij (de benadeelde partij) niet is toegestaan. Als de eiser de bevoordeelde partij is, staat de regel bekend als de 'eiser bevoordelende regel'; als de gedaagde de bevoordeelde partij is, staat de regel bekend als de 'gedaagde bevoordelende regel'. Hoewel de gekozen benadering is gebaseerd op theoretische modellen en gebruik maakt van instrumenten die zijn afgeleid van de speltheorie, laat de dissertatie zien hoe de resultaten kunnen worden benut om waardevolle beleidsimplicaties te laten zien. Er wordt aangetoond hoe One-way fee-shifting de begunstigde procespartij stimuleert om meer te investeren in het proces dan de benadeelde procespartij, en dit vergroot de kans van de begunstigde procespartij om het proces te winnen. Bij een overgang van het Engelse systeem naar een systeem van One-way fee-shifting nemen de totale proceskosten altijd af, terwijl het aantal zaken stijgt. Als een schikking niet mogelijk is, resulteert een hoger aantal zaken in meer gerechtelijke procedures; in het andere geval resulteert het in meer schikkingen. Nauwkeuriger gezegd verhoogt One-way fee-shifting (eiser bevoordelend) de geloofwaardigheid van de eiser dat hij een proces zal aanspannen en dit resulteert in een hoger schikkingspercentage en hogere bedragen waarvoor geschikt wordt. Een vergelijkbaar resultaat kan worden bereikt met rechtsbijstand; rechtsbijstand verhoogt echter altijd het percentage gerechtelijke procedures en de publieke uitgaven.